

BYSTŘICE POD LOPENÍKEM

Obec je rozložena v úvalu potoka Bystřičky, otevřeném v západním směru a proti ostatním stranám je chráněna horským pásem, jež jsou výběžky pohraničního horstva Bílých Karpat. Vesnicí vedla starodávná obchodní cesta z Uherského Brodu přes Starý Hrozenkov na Slovensko. Obec Bystřice pod Lopeníkem patří do CHKO Bílé Karpaty. Obec má 840 obyvatel.

HISTORIE

Obcí procházela stará obchodní cesta z Uherského Brodu na Slovensko. První písemná zmínka o obci Bystřička pochází z r. 1405, kdy byla součástí Bánova. Od r. 1692 byla obec součástí uherskobrodského panství patřícího Kounicům. Zvláštností obce byli tzv. seménkáři, kteří od 18. století provozovali podomní obchod se zeleninovými semeny a sušeným ovocem a zeleninou. Na celkové rozloze obce 1 343 ha se podílí téměř 700 ha (52%) zemědělská, 537 ha (39%) lesní půda, 12 ha zabírají vodní plochy. Nyní je většina zemědělské půdy obhospodařována zemědělským družstvem se sídlem v Bánově. V obci je několik drobných podnikatelů, hlavně v oborech zámečnictví a stolařství, kteří zaměstnávají některé osoby z obce a okolí. V současné době je v obci 388 popisných čísel, z toho 95 chalupářů a 277 trvale obydlených bytů. Dále je na katastru obce rekreační oblast "Troják" s 65 chatami.

ZAJÍMAVOSTI

Archeologická naleziště Bystřice pod Lopeníkem

V katastru obce se nacházejí archeologická naleziště. "Pod vojenskú cestú" byly nalezeny eneolitické kamenné nástroje, na "Ordějově" laténské hradisko a na "Okrouhle" slovanské pohřebiště z 10. století.

Znak

Třetí z obcí někdejšího uherskobrodského panství, jež získala rozhodnutím č. 62 předsedy Poslanecké sněmovny znak a prapor, byla Bystřice pod Lopeníkem. Bystřička (nazývána tak v nejstarších pramenech) s tvrzí je doložena v roce 1374 jako součást bánovského statku, s nímž přešla v roce 1692 k uherskobrodské državě Dominika Ondřeje z Kounic.

Bystřice pod Lopeníkem získala pečeť již v roce 1687. V jejím poli je strom, na jehož větvi sedí pták, s největší pravděpodobností dravec. Motiv dravého ptáka byl převzat i do nově vytvořeného znaku obce, další začleněnou figurou je turecká šavle, která má připomínat 16. a 17. století, kdy kraj kolem Bystřice trpěl častými nájezdy Turků, Tatarů a Uhrů. Rozmístění tří šavlí ve znaku symbolizuje tradiční, do dnešní doby dochovaný tanec „Pod šable“. Počátky zvyklosti lze patrně hledat v uvedeném 17. století, v němž byly okolní kopce obsazovány

hlídkami upozorňujícími spoluobčany na nebezpečí z uherské strany hranice. I poté, co hrozba nájezdů pominula, scházeli se členové této domobraný jednou ročně ve vesnici na masopustním veselí, předváděli tu svůj tanec a v jednotlivých domech bývali obdarováni.

Znakem Bystřice pod Lopeníkem se tedy stal modrý štít, v něm zlatý dravý pták s červenou zbrojí a zlatým jazykem, obklopený třemi stříbrnými šavlemi s červenými jílcí a zlatými záštitami.

List praporu tvoří tři svislé pruhy - červený, modrý a bílý - v poměru 1 : 3 : 1. V modrém pruhu žlutý dravý pták s červenou zbrojí a žlutým jazykem stojící na bílé šavli hrotem k žerdi s červeným jílcem a zlatou záštitou.

Kapličky v kopcích

Kapličky Nanebevzetí Panny Marie a sv. Anny se nachází na nejvyšším místě lesa zvaného Kopce. Postaveny byly v polovině 18. století Janem Dielcem, občanem bystřickým.

Pověst vypráví, že Dielec se živil tkalcovstvím. Jednou mu při tkaní na stavu vypadl člunek a nešťastnou náhodou smrtelně zranil jeho vedle něj sedící manželku. Z lítosti nad svým činem se pak stal poustevníkem. Jiná verze příběhu vypráví, že vlastní ženu zabil úmyslně v hádce a za pokání mu byl uložen život kajícíka.

Každopádně si za místo asketického působení zvolil nedaleký les Kopce a zde z darů, jež mu lidé nosili, postavil uvedené dvě kapličky a boží muka. Sám bydlel v jeskyni u cesty vedoucí do Bánova, kde také v roce 1772 zemřel.

Jeskyně se bohužel do dnešních dnů nedochovala, neboť musela ustoupit těžbě kamene. Kaplička sv. Anny sloužila během nacistické okupace členu parašutistické skupiny BIOSCOP Josefu Bublíkovi jako tzv. mrtvá schránka. U kapličky P. Marie se 15. srpna sloužívá bohoslužba.

Dvůr Ordějov

Dvůr Ordějov stál na bánovském katastru asi 1 km jižně od silnice Bánov - Bystřice pod Lopeníkem, v údolí potoka Bystřičky na trati Skalky.

Původně se v těchto místech podle objevů Josefa Klvani z r. 1886 rozprostíralo hradisko s mohutnými valy. Později tu pravděpodobně existovala vesnice, za jejíž pozůstatek se pokládá právě dvůr Ordějov a ordějovský mlýn, prvně připomínaný r. 1513. V písemných pramenech však vesnice uváděna není, stávala údajně asi na pravém břehu Bystřičky v místech, kde byla v letech 1969 - 1971 vybudována vodní nádrž v trati Spláv.

Ordějov patřil katastrálně k obci Bánov a měl číslo popisné 80. Jeho výměra činila 114 ha a stejně jako dvůr v Bánově (347, 50 ha) byl součástí Pálffyho velkostatku, přičemž oba měli pronajaty bratři Mayové. Za pozemkové reformy v r. 1923 vznikla z Ordějova zbytkový statek o výměře 37, 50 ha podobně jako ze dvora v Bánově (157, 50 ha) přidělený do správy Syndikátu řepářů v Hodoníně. Od něho dvůr Ordějov pronajali postupně až do roku 1945 nájemci Minář, Silák, Běhal a Sobotka. Po dvou posledně jmenovaných, kteří odešli do

pohraničí, zde až do nástupu „socializace zemědělství“ hospodařili František Jankůj, čp. 201, Jan Paníček, čp. 445. a Rudolf Vystrčil, čp. 338, všichni z Bánova.

V době socialistického hospodaření tu pak působilo JZD Bystřice pod Lopeníkem a později sloučené JZD Bánov (obce Bánov, Bystřice pod Lopeníkem, Suchá Loz). Spojením družstev význam Ordějova poklesl, sloužil převážně jako sklady, provoz zde byl minimální. Dvůr postupně chátral, protože nebyl udržován.

Původně měl Ordějov dvě nádvoří a obdélníkový půdorys 120 x 65 metrů. Hlavní přístup byl ze silnice od Skalek na první nádvoří, kde se na západní straně nacházely stáje pro dobytek. Střední trakt tvořily obytné budovy, oddělené průjezdem od kovárny. Na druhém nádvoří byly sklady obilí, slámy, sena a v severovýchodní části byty pro deputátníky. Výjezdy ze dvora byly umístěny v jižní a východní části dvora. Budovy spojovaly kamenné obvodové zdi, brány byly jednoduché, jejich pilíře čtvercového tvaru se stanovými stříškami, krytými pálenými taškami, pouze východní brána byla vysoká a klenutá. Nádvoří pokrývala kamenná „kočičí“ dlažba.

Definitivní konec dvora je spojen s vybudováním vodní nádrže Ordějov. Jeho zánik je nutno připsat nedodržování vodohospodářského režimu v ochranném prostoru, který byl stanoven po výstavbě. V důsledku špatného hospodaření a nerespektování režimu přečerpání vody z chráněného prostoru došlo k protržení hráze, a tudíž zatopení celého objektu. Vzhledem k havarijnímu stavu byl dvůr v roce 1986 zbourán. Dnes po něm není ani památka.

TURISTIKA

Přírodní rezervace Rasová

Na silniční trase Uherský Brod - Starý Hrozenkov je autobusová zastávka Nový Dvůr, známá pod starším názvem Rasová. Asi po dvou stech metrech po hlavní silnici směrem na Starý Hrozenkov přijedete k vyústění lesní cesty přehrazené závorou. Vydáte-li se po ní, po několika metrech se před vámi otevře přírodní rezervace Rasová, jež byla v roce 1991 vyhlášena přírodní památkou.

Do konce padesátých let byl lom využíván k těžbě pískovce. Na některých místech lokality jsou proto vidět pražce, které ještě nestačila pohltit okolní příroda. Lokalita leží v nadmořské výšce 550 metrů nad mořem. Základní horninu tvoří flyš - jedná se o soubor střídajících se vrstev pískovců a jílovců, které jsou usazeninami třetihorního moře. Jde zejména o magurský pískovec bělokarpatské jednotky. Pískovec je jemnozrnný, světle šedý s mezivrstvy jílovitých břidlic. Lámal se zde lomový a soklový kámen, později - po výstavbě drtiče se vyráběly převážně drtě a silniční šterky. Důležitou roli sehrál při výstavbě silnice č. 50/I, vedoucí na Slovensko, uskutečněné ve třicátých letech minulého století.

Po opuštění tesařskou společností začal lom pustnout a vytěžený prostor zaplavila podzemní voda. V nově vzniklém jezírku, které se dnes už podstatně rozšířilo, našlo svoje místo vodní rostlinstvo. Největší zastoupení má rákos a orobinec. Na souši se objevily mezi prvními dřevinami břízy. Ze suchozemských rostlin, jichž tu bylo napočítáno 199 druhů, se vyskytují i některé druhy orchidejí. Z fauny se zde objevují obojživelníci, které najdeme jenom v nepoškozeném přírodním prostředí. Z mlokovitých to jsou některé druhy čolků (obecný a horský), z žab potom skokan hnědý, ropucha obecná, ropucha zelená, kuňka žlutobřichá. Rozmanitý je i výskyt vážek, kterých v Rasové žije asi 15 druhů. Pískovcové ploché desky skýtají přirozené prostředí pro ještěrku obecnou a ještěrku zelenou. Z hadů je tady zastoupena užovka obojková.

Cyklostezka

Cyklostezka je budována na trase bývalé staré cesty směřující od východního okraje obce (horní konec) k váze poblíž kamenolomu Bučník, kde končí katastrální území Bystřice p.Lop. Nedaleko se nachází motorest Rasová, odkud vede silnice do Komně a Bojkovic. Od váhy u Bučníku bude třeba dobudovat propojení na uvedenou silnici, aby se cyklisté mohli vyhnout silnici I/50. Další předpokládaný úsek by měl pokračovat na Slovensko a přispět tak k podpoře přezhraniční spolupráce v rámci Euroregionu Bílé – Biele Karpaty.

Délka budované cyklostezky je 1580 m a při využití stávajícího poměrně kvalitního úseku na hranici bystřického a komenského katastru bude celková délka cca 2 km.

V našem regionu je budování cyklostezek zatím v začátcích a dá se říci, že bystřická cyklostezka je první vlašťovkou. Svazek obcí Východní Slovácko ale připravuje postupné budování celé sítě cyklostezek navazujících na sousední mikroregiony. Konkrétně v případě Bystřice p.Lop. to bude úsek k přehradě Ordějov, další úsek povede kolem kapliček v

„Kopcoch“ k Nezdenicím a třetí cyklostezka propojí Bystřici s Bánovem, přičemž by se měla využít stará silnice.

Šířka: 3 m

Délka: 1580 m

Povrch bude z větší části tvořit asfaltový koberec s několika odvodňovacími žlaby, v menším úseku bude na poměrně zachovalé vozovce proveden asfaltový nástřik se zadrcením. Cyklostezka vede většinou lese, kde osvětlení není plánováno. Lavičky a odpočívadla má obec v plánu vybudovat na jaře příštího roku z vlastních zdrojů.

0100090000037400000002001c000000000000 2000000020d000000320a2d00000001000400
400000003010800050000000b0200000000005 000000008a033903200116001c000000fb0210
0000000c023a038b03040000002e0118001c00 00070000000000bc02000000ee010202225379
0000fb02ceff0000000000009001000000ee044 7374656d00000000000000000000180000000
0001254696d6573204e657720526f6d616e000 1000000782c8104e2040000040000002d01010
0000000000000000000000000000000040000 00300000000000
002d0100000400000002010100050000000090

kontakt na obec:

PSČ: 687 55

tel.: 572 646 721

e-mail: obec@bystricepodlopenikem.cz

ZDROJE

Kronika 20.století obce Bystřice pod Lopeníkem

Zlínský kraj, města a obce zlínského kraje – vydavatelství Proxima Bohemia s.r.o

<http://www.bystricepodlopenikem.cz/>

www.vychodnislovacko.eu

RNDr. KUČA, Pavel - RNDr. MÁJSKY, Jozef - Ing. KOPEČEK, František - RNDr.

JONGEPIEROVÁ, Ivana: *Chráněná krajinná oblast' Biele/Bílé Karpaty*. Ekológia 1992

LITERATURA

BARTOŠÍKOVÁ, Alena - HOLEČKOVÁ, Marie: *Za studánkami Bílých Karpat*.

nakladatelství MH 2006, s. 18-25

SIROVÁTKA, Oldřich: *Lidové balady na Slovácku*, sv. 2. Práce Slovákého muzea, Uherské Hradiště 1965

JILÍK, Jiří – Moarch „Miško“ Eveno: *Rebelové proti všednosti*. Ottobre 12, 2003

SUČKOVÁ, Kateřina – ABUŠINOV, Roman: *Kamenný klíč – Staroslovanské hrady:*

Slovanská hradiště v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. Vydala Kateřina Sučková 2005, s. 367